CYFLWYNIAD

Mae'r Ffeil Ffeithiau hon yn darparu canllaw i ysgolion a chyrff llywodraethu ar:

(i) cynnwys statudol Adroddiad Blynyddol y Llywodraethwyr yn seiliedig ar Rheoliadau Adroddiadau Blynyddol Llywodraethwr Ysgol (Cymru) 2001 a Chylchlythyr Canllaw 15/01:Adroddiadau Blynyddol y Llywodraethwyr – Canllawiau ar gyfer Cyrff Llywodraethol

(ii) y Cyfarfod Blynyddol Rhieni yn seiliedig ar (Rheoliadau Cyfarfod Blynyddol Rhieni (Esemptiadau) (Cymru) 2005

Er bod y Rheoliadau wedi dod i rym ym mis Medi 2001 a bod Llywodraeth Cynulliad Cymru wrthi yn adolygu'r cylchlythyr, mae'r nifer fawr o ymholiadau i linell gymorth Llywodraethwyr Cymru wedi ein hannog i ysgrifennu'r ffeil ffeithiau hin sydd yn cynnwys yr adrannau canlynol:-

ADRODDIAD BLYNYDDOL	- Amseru
	- Dosbarthu
	- Cynnwys
CYFARFOD BLYNYDDOL RHIENI	- Esemptiadau
	- Rhagor o wybodaeth

ADRODDIAD BLYNYDDOL

Mae'n ofynnol i gyrff llywodraethu ysgolion a gynhelir gynhyrchu adroddiad blynyddol i rieni. Mae manylion am y cynnwys statudol ar gael yn y canllaw hwn, er y gall Llywodraethwyr Cymru fodd bynnag ddewis ychwanegu gwybodaeth ychwanegol allai fod yn ddefnyddiol. Yr Adroddiad Blynyddol a'r cyfarfod yw'r prif ddull ffurfiol y gall corff llywodraethu arddangos eu hatebolrwydd i rieni. Maent yn rhoi cyfle i gysylltu â rhieni ynglŷn â'r hyn sydd wedi bod yn digwydd yn yr ysgol yn ystod y flwyddyn flaenorol a hefyd rhannu cynlluniau'r corff llywodraethu ar gyfer hyrwyddo safonau uchel o gyflawniad addysgol ac i ofyn barn rhieni ar gyfer y dyfodol.

FFEIL FFEITHIAU 01/08

ADRODDIAD BLYNYDDOL Y LLYWODRAETHWYR I RIENI/ CYFARFOD BLYNYDDOL RHIENI

LLYWODRAETHWYR CYMRU
LLINELL GYMORTH:
0845 60 20 100

Tŷ Empire, Llawr Cyntaf
Sgwâr Mount Stuart
Caerdydd
CF10 5FN

Ffôn: 029 2048 7858
Ffacs: 029 2048 7843
E-bost:
contact@governorswales.org.uk

AMSERU

Nid oes amser penodedig yn ystod y flwyddyn ar gyfer cyhoeddi Adroddiadau Blynyddol y Llywodraethwyr. Ond, er mwyn cyd-fynd â gofynion gosod targedau anogir cyrff llywodraethu i gyhoeddi eu hadroddiadau yn yr Hydref. Rhaid darparu'r adroddiad blynyddol i rieni dim llai na phythefnos cyn y cyfarfod blynyddol lle y caiff yr adroddiad ei ystyried.

DOSBARTHU

Gwerthfawrogir y gall cynhyrchu a dosbarthu'r adroddiad blynyddol llawn i'r holl rieni fod yn gostus i ysgolion. Mae'r Rheoliadau felly yn caniatáu i ysgolion ddarparu adroddiad llawn yn unig i'r rhieni sydd yn gofyn am gopi a chyhoeddi crynodeb ar gyfer yr holl rieni. Rhaid i gyrff llywodraethu ddweud wrth rieni sut y gallant gael gafael ar adroddiad llawn, ac mae'n rhaid iddo fod ar gael os yw rhieni'n gofyn am gael ei weld.

CYNNWYS

Mae'r cynnwys statudol llawn ar gyfer yr adroddiad llawn a'r crynodeb ar gael yn Cylchlythyr Canllaw 15/01 sydd ar gael yn www.new.wales.gov.uk. Darperir rhestr wirio ddefnyddiol yn y ddogfen hon.

Cynnwys y Crynodeb o'r Adroddiad Blynyddol (mae enghreifftiau yn cynnwys):

- Manylion am y Cyfarfod Blynyddol Rhieni
- Manylion am aelodau'r corff llywodraethu
- Gwybodaeth am Berfformiad a Thargedau
- Gwybodaeth am bresenoldeb

Cynnwys yr Adroddiad Blynyddol llawn (yn ychwanegol at y wybodaeth sydd eisoes yn y

crynodeb o'r adroddiad blynyddol – mae enghreifftiau yn cynnwys):

- Datganiad ariannol llawn yn amlinellu incwm a gwariant yr ysgol;
- Gwaith a wnaethpwyd gan y corff llywodraethu/Ysgol e.e. adolygu polisïau ysgol, gweithredu ac adolygu strategaethau ysgol o ganlyniad i unrhyw gynigion a basiwyd gan y Cyfarfod Blynyddol Rhieni diwethaf;
- Crynodeb o'r newidiadau i lawlyfr yr ysgol ers ei gyhoeddi;
- Cynnydd ar gynllun gweithredu'r ysgol (yn dilyn arolwg);
- Dyddiadau tymhorau ac amseroedd sesiynau;
- Cynnydd mewn Chwaraeon;
- Gwybodaeth am Berfformiad a Thargedau;
- Rhai'n gadael ysgol uwchradd;
- Trefniadau ar gyfer derbyn a mynediad.

Mae'r cyfrifoldeb corfforaethol dros ysgrifennu'r adroddiad blynyddol yn fater i'r corff llywodraethu ac ni ddylai fod yn gyfrifoldeb ar y pennaeth yn unig. Yn aml bydd cyrff llywodraethu yn sefydlu gweithgor yn cynnwys ychydig o lywodraethwyr i baratoi drafft ar gyfer ei ystyried mewn cyfarfod. Mae hwn yn ymarferiad defnyddiol ac mae'n helpu i rannu'r llwyth gwaith yn ogystal â sicrhau 'perchnogaeth'.

CYFARFOD BLYNYDDOL RHIENI

ESEMPTIADAU

Mae esemptiadau i'r gofyniad i gynnal Cyfarfod Blynyddol Rhieni, sydd yn berthnasol am un flwyddyn yn unig, fel â ganlyn:-

Esemptiad ar gyfer ysgolion arbennig ysbytai ac ysgolion byrddio

Os yw'r ysgol wedi'i sefydlu mewn ysbyty neu os yw'n ysgol byrddio a gynhelir lle mae 50% neu ragor o'r disgyblion yn breswylwyr, gall y corff llywodraethu benderfynu nad yw'n ymarferol cynnal cyfarfod.

Esemptiad i ysgolion sy'n cynnal cyfarfod ar ôl arolygiad

Os oes cyfarfod i rieni wedi'i gynnal ar ôl arolwg ysgol i drafod adroddiad yr arolygydd cyn i'r corff llywodraethu cynhyrchu ei gynllun gweithredu.

Esemptiad i ysgolion sy'n cynnal cyfarfodydd eraill

Os yw'r corff llywodraethu wedi cynnal cyfarfod neu gyfres o gyfarfodydd lle mae'r holl rieni wedi eu gwahodd i o leiaf un o'r cyfres o gyfarfodydd, ac:

- mae 20% neu ragor o rieni disgyblion cofrestredig yn mynychu'r cyfarfod neu o leiaf un o'r cyfarfodydd;
- mae gan y rhieni y cyfle yn y cyfarfodydd hyn i drafod y dull y cafodd yr ysgol ei rhedeg, a'r dull y bydd yn cael ei rhedeg, a pherfformiad yr ysgol, ac
- mae tri neu fwy o lywodraethwyr yn y cyfarfod/cyfarfodydd.

Esemptiad os nad yw rhieni yn ymateb i hysbysiad o gyfarfod

Os oes llai na 5% o rieni disgyblion cofrestredig yn ymateb i hysbysiad a anfonwyd gyda'r adroddiad blynyddol yn gofyn i rieni a ydynt eisiau i'r corff llywodraethu gynnal cyfarfod. Nid yw'r esemptiadau hyn yn berthnasol os:

- na chafodd cyfarfod blynyddol rhieni ei gynnal yn y flwyddyn flaenorol, neu
- mae'r corff llywodraethu yn derbyn cais ysgrifenedig cyn 31 Mai yn y flwyddyn ysgol honno gan rieni o leiaf 5% o'r rhieni yn gofyn am gael cyfarfod blynyddol rhieni.

Y corff llywodraethu sydd yn gyfrifol am gynllunio a chynnal y cyfarfod gyda rhieni. Bydd angen iddynt:

1. cynllunio'r agenda;
2. penderfynu pwy fydd yn cadeirio'r cyfarfod (fel rheol Cadeirydd y corff llywodraethu);
3. pleidleisio ar unrhyw gynigion ac adrodd yn ôl ar unrhyw ystyriaethau a roddwyd i gynigion a basiwyd yn y cyfarfod diwethaf;
4. sicrhau bod cofnodion yn cael eu cadw.

Dylai'r Cyfarfod Blynyddol Rhieni annog trafodaeth ddefnyddiol, gan roi cyfle i rieni fynegi eu safbwynt a gwrando ar farn rhieni eraill (cyfeirer at y cefndir uchod). Gall fod yn ddefnyddiol gofyn i rieni gyflwyno unrhyw sylwadau ar feysydd yr hoffent eu codi cyn y cyfarfod.

RHAGOR O WYBODAETH

- Cylchlythyr Cynulliad Cenedlaethol Cymru 15/01: Adroddiadau Blynyddol y Llywodraethwyr – Canllawiau ar gyfer Cyrff Llywodraethol. Ar gael yn www.new.wales.gov.uk
- Rheoliadau Adroddiadau Blynyddol Llywodraethwyr Ysgolion (Cymru) 2001. Ar gael yn www.opsi.gov.uk ac www.llywodraethwyrcymru.org.uk
- Rheoliadau Cyfarfod Blynyddol Rhieni (Esemptiadau) (Cymru) 2005. Ar gael yn www.opsi.gov.uk ac www.llywodraethwyrcymru.org.uk
- Canllaw Llywodraethwyr Ysgolion i'r Gyfraith
- Llinell Gymorth Llywodraethwyr Cymru: **0845 60 20 100 (mae pob galwad ar raddfa leol)**

D.S.: Dylid darllen y Ffeil Ffeithiau hon ar y cyd gyda'r ddeddfwriaeth a'r canllaw a restrir uchod a gyda gwybodaeth a gynhyrchir gan eich AALl ac awdurdod esgobaeth lle mae hynny'n briodol.